

1. Статут и предмет на дейност на Дружеството

Биодит АД е дружество, регистрирано в Търговския регистър на 05.01.2016г. Към 31.12.2023г. физическото лице Юлиан Софрониев притежава 68,28% от акциите, а акционерите в ЕЙЧ АР КЕПИТАЛ АД – 8,32%, „Невек капитал партньорс“ АД – 6,14%, Имвенчър I КДА – 2,88%, останалата част от капитала се притежава от 459 други физически и юридически лица. През 2023г Дружеството промени седалището и адреса на управление. Новият адрес е гр. София ул. Йордан Стратиев 2Г, ет.6. БИОДИТ АД има едностепенна форма на управление и се ръководи от изпълнителен директор, който е основен акционер и Съвет на директорите, състоящ се от пет члена, в т.ч. четири физически и едно юридическо лице.

Основната дейност на дружеството е проектиране, производство и продажба на системи за идентификация и контрол на достъпа, базирани на биометрични данни.

Към 31.12.2023г. акционерният капитал на Биодит АД е в размер на 14 819 603лв.

2. База за изготвяне

Този финансов отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския Съюз (ЕС). Отчетът е одобрен за издаване от Съвета на директорите на Дружеството на 10.03.2024г.

Информация за значимите счетоводните политики на Дружеството е оповестена в бележка 19.

3. Функционална валута и валута на представяне

Този финансов отчет е представен в Български лева (BGN), която е функционалната валута на Дружеството. Всички суми са закръглени до хиляда, освен когато е посочено друго. Към 31.12.2023г. валутните позиции в отчета за финансовото състояние са преоценени по заключителния курс на БНБ както следва: 1 € = 1,95583лв.; 1 £ = 2.25054лв.

4. Използване на приблизителни оценки и преценки

При изготвянето на този финансов отчет, ръководството е направило приблизителни оценки и допускания, които влияят на прилагането на счетоводните политики на Дружеството и на отчетените суми на активите и пасивите, приходите и разходите. Реалният резултат може да бъде различен от тези приблизителни оценки. Информация за несигурност в допусканията и оценките, за които има значителен риск да доведат до съществени корекции в следващата финансова година, се съдържа в следните бележки:

- Пояснение 5 Разходи за амортизации;
- Пояснение 6 Признаване на отсрочени данъчни активи: наличие на бъдещи облагаеми печалби, срещу които данъчните загуби за пренасяне могат да се използват;
- Пояснение 7 Материални запаси по отношение размера на обезценка на част от същите;
- Пояснение 11 Признаване и оценка на провизии и условни задължения: основни допускания за вероятността и размера на изходящи ресурси.

5. Дълготрайни активи

	Машини и оборудване	Стопански инвентар и други активи	Активи в процес на разработка	Нематериални активи	Наети активи	Общо
Отчетна стойност						
Към 1 януари 2022	191	800	272	8 711	397	10 371
Придобити 2022		92	175			267
Придобити по стоп.начин						
Трансфер от сметка в сметка		258	(258)			-
Излезли					(363)	(363)
Към 31 декември 2022	191	1 150	189	8 711	34	10 275
Към 1 януари 2023	191	1 150	189	8 711	34	10 275
Придобити	2	21	244	168	154	589
Придобити по стоп.начин						
Трансфер от сметка в сметка		262	(262)			-
Излезли		(168)			(34)	(202)
Към 31 декември 2023	193	1 265	171	8 879	154	10 662
Амортизация						
Към 1 януари 2022	(191)	(244)	-	(29)	(312)	(776)
Амортизация за 2022г.		(81)			(82)	(163)
Отписана амортизация					361	361
Към 31 декември 2022	(191)	(325)	-	(29)	(33)	(578)
Към 1 януари 2023	(191)	(325)	-	(29)	(33)	(578)
Амортизация за 2023г.		(75)		(11)	(11)	(97)
Отписана амортизация					35	35
Към 31 декември 2023 г.	(191)	(400)	-	(40)	(9)	(640)
Балансова стойност						
Към 31 декември 2022	-	825	189	8 682	1	9 697
Към 31 декември 2023	2	865	171	8 839	145	10 022

В края на 2022 г. Ръководството на “Биодит” АД преразглежда амортизационната политика и считано от 01.01.2023 г. взе решение да се удължи полезния живот на някои групи нетекущи материални активи и по-конкретно:

Бележките на страници 6 до 32 са неразделна част от този финансов отчет. Всички суми са в хил. лв., освен ако не е посочено друго.

- Компютърна техника – от 4 до 10 години;
- Машини и съоръжения – от 3 до 10 години;
- Опитни образци – 15 години;
- Други активи – 5 години.

Основание за това решение е обстоятелството, че Дружеството работи с напълно амортизирани активи, които към 31.12.2023 г. са на стойност 249 х.лв. Новите амортизационни норми се прилагат по отношение на новопридобитите активи за 2023 г., а за тези, които не са напълно амортизирани, остатъчната стойност се разделя на оставащия полезен живот на активите.

През 2023г. е направен трансфер на активи в процес на разработка в сметка опитни образци (показани в текущата таблица в позицията Стопански инвентар и други активи) в размер на 262 х.лв. (2022г. – 258 х.лв.). Направен е и трансфер на програмни продукти, който Биодит разработва от Дълготрайни материални активи – опитни образци към Дълготрайни нематериални активи – програмни продукти Биодит. Общата стойност на тези активи е в размер на 168хил.лв.

Най-голям относителен дял от нетекущите активи заемат нематериалните активи с балансова стойност в размер на 8 682 х.лв. и в двете представени години. “Биодит” АД все още е единствената компания в света, използваща в своите решения технология за безжичен пренос на биометрични данни, притежавайки правата върху интелектуалната собственост /Wireless Biometric Locking System – WBLS/. Този нематериален актив по решение на ръководството е неамортизируем и като такъв се тества всяка година за обезценка. Оценката на апортирания актив е направена прилагайки разходния подход съгласно който купувач не би платил повече, отколкото разходите за създаване на такъв. Към 31.12.2023 г. е направен тест за обезценка като е приложен метод на спестените такси (роялти). Стойността на актива надвишава значително оценката, призната при придобиването му през 2018 г. Освен това, през 2023 г. приходите от продажби нарастват спрямо предходната година и тепърва ще се разгръща потенциала на тази уникална технология, на база на която се разработват нови и усъвършенстват създадени продукти от Дружеството. За останалите нетекущи материални активи също няма индикации за обезценка.

Съгласно МСФО 16 Лизинг Биодит АД отчита наета сграда, в която се помещава офисът на Дружеството, както и наети транспортни средства на оперативен лизинг. Балансовата стойност на наетите активи за 2023г. е 145хил.лв.

6. Активи за постигане на договори

	2023	2022
	‘000 лв.	‘000 лв.
Активи за постигане на договори	25	26
Активи за постигане на договори	25	26

През 2022г. са подписани клиентски договори с хотелите Маджестик, Еврика, Империял, Амистат – Испания, както и с една от големите бизнес сгради в София – Меганарк. Общата

стойност на тези договори е 1 074 хил.лв. Същите стартират през 2023 г. и са със срок от 5 години. На основание МСФО 15 *Договори с клиенти*, Ръководството стимулира служителите от отдел *Продажби* за сключените договори под формата на възнаграждения, които ще бъдат разсрочени (амортизирани) за срока на действие на договорите. В този смисъл, неамортизираната част на активите към 31.12.2023 г. е в размер на 25х.лв.

6.1. Отсрочени данъчни активи

Отсрочените данъчни активи се дължат на следните позиции:

	2023 ‘000 лв.	2022 ‘000 лв.
Амортизации	11	11
Провизии за отпуски	2	3
Икономия от данък върху данъчна загуба	319	303
Отписани разчети	14	7
Отсрочени данъчни активи	346	324

Горната таблица отразява данъчната основа, с която би се преобразувал счетоводния резултат в бъдеще, съответно икономията от данък (при данъчна ставка в момента 10%), в случай че Дружеството реализира положителен финансов резултат. Предвид естеството на бизнеса – стартираща компания, разработваща иновативни продукти, най-голям относителен дял в отсрочените данъчни активи заема икономията от корпоративен данък (319 х.лв., или 92% от всичките данъчни активи). В същото време, за 2023 г. е признато обратното проявление на отсрочен данъчен актив в размер на 6 х.лв. и компенсирано за 2023 г. отсроченият данъчен актив от загубата е в размер на 22 х.лв. (28 х.лв.-6 х.лв.)

7. Материални запаси

	2023 ‘000 лв.	2022 ‘000 лв.
Материали	1 328	1 124
Продукция	2	153
Незавършено производство	257	257
Стоки	16	46
Материални запаси	1 603	1 580

Видно от горната таблица, увеличението на материалните запаси към 31.12.2023 г.е за сметка на материалите за производство, предвид обема на сключените договори, стартиращи през 2023 г.

Нуждите от експанзия на компанията водят и до нужда от увеличение на материалните запаси. През 2022г. Биодит АД излиза на пазари в чужбина, където също предлага продуктовата си гама, изгради се също и дистрибуторска мрежа в България. С този ход на ръководството дойде и необходимостта за увеличение на складовите наличности. При провеждането на задължителната годишна инвентаризация на материалните запаси на Биодит АД (в резултат на преместването на склада в новия офис) е установен излишък от материали, които през 2016г са били продадени на дружество, което към текущия момент е заличено от Търговския регистър и закупените устройства не са потърсени. В резултат на това, Биодит АД заприходява тези материали в централен склад като излишък при инвентаризация. Общата им стойност е в размер на 201хил.лв. и е включена в позиция *Други приходи* в Отчета за всеобхватния доход.

През 2023 г. Дружеството работи върху нова версия на продукта Carsec (устройство за ниво на достъп до автомобили на база биометрични данни). Старата версия на устройствата Carsec вече не се предлагат в продуктовата листа на компанията. Ръководството на Дружеството решава да използва част от материалите, вложени в стария модел и които са съвместими с новия модел (платки). За целта една част от готовата продукция Carsec се премества към материали за влагане, в размер на 101 х.лв. (което обяснява намалението на готовата продукция спрямо 2022 г.), а другата част, която е несъвместима с новия модел, заедно с други залежали материали се обезценява. Обезценката е посочена като разход по *сметка Други разходи* в Отчета за всеобхватния доход и възлиза общо на 60 х.лв. (виж т.14 от Бележките). По своята същност това е приблизителна оценка, оповестена в т.4 от поясненията към настоящия финансов отчет. Причините за размера на обезценката са намеренията на Ръководството да намери приложение на обезценените активи, като ги вложи в други продукти или подобри технологията на производство на конкретния продукт за който се отнасят. Същите материални запаси са с произход от 2016 г. и поради обстоятелството, че се отнасят за продукт, който произвежда единствено БИОДИТ АД, не може да се да се търси независима пазарна цена.

8. Текущи вземания

	2023 ‘000 лв.	2022 ‘000 лв.
Търговски вземания	536	164
ДДС за възстановяване	42	23
Вземания по предоставени гаранции	16	22
Предплатени разходи	1	3
Други	-	8
Вземания общо	595	220

През 2023 г. не са обезценявани вземания. Към 31.12.2023 г.е направена провизия за несъбираеми вземания по договори с разсрочени плащания в рамките на 5 години. Изискването на МСФО 9

Финансови инструменти е да се провизират евентуални загуби от несъбираевоост, вместо да се отчете загуба, когато тя вече е факт. Към 31.12.2023 г. за вземания по търговски договори с разсрочено плащане в рамките на 5 години и размер на вземането 65 х.лв. е направена провизия от 2 х.лв. По-долу е представена възрастовата структура (матуритета) на вземанията.

9. Парични средства

Паричните наличности са както следва:

	2023 ‘000 лв.	2022 ‘000 лв.
Парични средства в брой в левове	18	15
Парични средства в брой във валута	13	13
Разплащателни сметки в лева	569	1450
Разплащателни сметки във валута	85	169
Блокирани парични средства по гаранции	-	228
Парични средства общо:	685	1 875

Движението на паричните средства е показано в отчета за паричните потоци. Паричните средства по разплащателни сметки във валута за представени по заключителния курс на БНБ.

Матуритетен анализ

По-долу са представени финансовите недеривативни активи на Дружеството към датата на баланса, групирани по остатъчен матуритет, определен спрямо договорения матуритет и парични потоци. Таблицата е изготвена на база недисконтирани парични потоци и най-ранна дата, на която вземането е станало изискуемо.

31 Декември 2023	1-3 м.	3-12 м.	Без матуритет	1-5 г.	Общо:
Финансови активи					
Търговски вземания, заеми и други	580	25	-	16	621
Парични средства	-	-	685	-	685
Общо финансови активи	580	25	685	16	1 306

10. Собствен капитал

Регистрираният капитал на Дружеството е 14 819 603лв., разпределен в 14 819 603 броя поименни акции с номинал 1 лев, изцяло внесен. Структурата на собствения капитал към 31.12.2023г. е следната:

	2023	2022
	'000 лв.	'000 лв.
Акционерен капитал	14 820	14 820
Резерв от емисия на акции	1 007	1 007
Натрупани загуби от минали години	(3 517)	(3 136)
Загуба за текущата година	(256)	(377)
Собствен капитал общо:	12 054	12 314

Среднопретегленият брой акции в обръщение за годината е в размер на 14 819 603, а загубата на акция е 0,017 лв, или в окръгление 0,02 лв.

Движението на собствения капитал за двете представени години е оповестено в Отчета за собствения капитал.

11. Нетекущи и текущи пасиви

Пасивите са представени от:

	2023	2022
	'000 лв.	'000 лв.
Нетекущи		
Задължения по оперативен лизинг	94	-
Получен кредит от свързани лица	371	371
Провизия за отпуски	20	21
Провизия за гаранционни ремонти	-	5
Нетекущи задължения	485	397
Текущи		
Получени банкови кредити –текуща част	366	442
Задължения по операт. Лизинг – текуща част	52	3
Получен кредит от свързани лица – тек.част	45	22
Задължения към доставчици и клиенти	182	450
Задължения към персонала	45	36
Задължения към бюджета	47	66
Текущи задължения	737	1 019

Матуритетна структура

Бележките на страници 6 до 32 са неразделна част от този финансов отчет. Всички суми са в хил. лв., освен ако не е посочено друго.

В хиляди лева	Балансо- ва стойност	Договорни парични потоци	До 6 месеца	6-12 месеца	1-2 години	2-3 години
Не-деривативни финансови задължения						
Банков кредит	366	(366)		(366)		
Кредит от свързани лица	416	(416)		(45)		(371)
Задължения по оперативен лизинг	146	(146)		(52)		(94)
Задължения към доставчици	182	(182)	(182)			
Задължения към персонала	65	(65)	(45)		(20)	
Задължения към бюджета	47	(47)	(47)			
	1 222	(1 222)	(274)	(463)	(20)	(465)

През 2019 година Дружеството получи кредит от Българо-американска кредитна банка АД в размер на 150 000лв, с падеж до 20.1.2022г., който съгласно Анекс от 20.08.2023 г. се продължи до м.септември 2024 г. През 2019 година Биодит сключва договор с Българо-американска кредитна банка АД за револвираща кредитна линия на стойност 250 000лв, която съгласно Анекс от 20.08.2023 г. се увеличи на 650хил. лв. Дължимата сума към края на 2023г е 174хил.лв. Падежът на кредитната линия е септември 2024г.

През 2023г. Биодит сключва договор с Уникредит Булбанк АД за револвираща кредитна линия на стойност 200 000лв. Към края на 2023г задължението е 192 х.лв. Срокът на кредитната линия изтича през септември 2024г.

Фирменият кредит е от свързани лица - Джей Ай Кей ЕООД в размер на 271 хил. лв. главница и лихви в размер на 35 х.лв., с падеж до 31.12.2025г.и Джей Ей Кей Диджитал Сървисиз ЕООД в размер на 100 х.лв главница и 10 х.лв лихви (виж т.16).%

Лихвите по кредити са в диапазона 5,6 – 6% на годишна база. Средствата са предназначени за рефинансиране на оборотни средства. Получените кредити от свързано лице не са обезпечени. Вземанията на БАКБ АД са обезпечени и са оповестени в т. 11.1 по-долу.

Търговските задължения на дружеството се формират от задължения към доставчици в размер на 164хил.лв, които в началото на 2024г са платени; задължения към клиенти по аванси – 18 хил.лв, през 2024г ще бъдат признати за приход.

11.1 Предоставени гаранции%

За обезпечаване на задълженията към Българо-американска кредитна банка АД са учредени в полза на банката особени залози на полезен модел „Биометричен имобилайзер за автомобили, основан на пръстов отпечатък" и полезен модел „ Биометрична система за безжичко отдалечено администриране на права на достъп", както и вземания по продажби в левове и във валута от испански клиенти. Общият размер на обезпеченията гарантира вземанията на БАКБ АД. %

12. Нетни приходи от продажби

Нетните приходи са :

	2023 ‘000 лв.	2022 ‘000 лв.
Приходи от продажба на продукцията	737	517
Приходи от предоставяне на услуги	169	209
	906	726

	2023 ‘000 лв.	2022 ‘000 лв.
13. Други приходи		
Префактуриране на наем	10	27
Приходи от излишъци при инвентаризация	201	-
Приходи от освобождаване на провизия за гаранци	5	-
Приходи от компенсация на ел.енергия	2	7
Приходи от отписани задължения	2	-
	220	34

14. Разходи по икономически елементи

Разходите по икономически елементи са представени по-долу:

	2023 ‘000 лв.	2022 ‘000 лв.
Намаление на запасите от готова продукция и незавършено производство	(151)	(45)
Себестойност на продадените и вложени в монтаж материали	(266)	(156)
Разходи за материали		
Вложени в производството	(5)	(74)
Канцеларски материали	(1)	(5)

Работни материали	(7)	(55)
Гориво и рекламни материали	(10)	(3)
	(23)	(137)
Разходи за външни услуги		
Маркетинг, реклама, изложения	(29)	(17)
Правни консултации, одит и др.	(14)	(94)
Застраховки и комуникац. услуги	(11)	(9)
Хонорари на подизпълнители физич. лица	(4)	(23)
Комисионни	-	(1)
Наем и режимни разходи	(69)	(19)
Абонаменти	(126)	(42)
Монатажи подизпълнители	(28)	(56)
Други външни услуги	(42)	(4)
	(323)	(265)
Разходи за възнаграждения и осигуровки		
Възнаграждения по трудови договори	(337)	(239)
Разходи за осигуровки	(52)	(44)
	(389)	(283)
Разходи за амортизация, в т.ч.	(96)	(164)
Насти на оперативен лизинг активи	(87)	(82)
Други разходи		
Разходи за командировки	(21)	(14)
Отписани вземания	(5)	(1)
Разходи за данъци и такси и др.	(12)	(16)
Разходи за обезценка на материали	(60)	(14)
	(98)	(45)
Общо разходи по икономически елементи	(1 346)	(1 095)

Списъчният състав на персонала към 31.12.2023г е 10 човека. /без ДУК/. Съвета на директорите, както и Изп.директор не са получавали възнаграждения за своята работа.

15. Финансови разходи и приходи

Финансовите разходи са разходи за:

2023	2022
'000 лв.	'000 лв.

Лихви по кредити, в т.ч.	(46)	(44)
Лихви по лизинг на наети активи	(1)	(14)
Курсови разлики	(1)	(5)
Банкови такси и комисионни	(15)	(16)
	(62)	(65)

Финансовите приходи са приходи за:

	2023 ‘000 лв.	2022 ‘000 лв.
Курсови разлики	4	-
	4	-

16. Сделки със свързани лица

	2023 ‘000 лв.	2022 ‘000 лв.
Приходи от сделки със свързани лица		
Джей Ай Кей ЕООД – префактуриране на наем и режимни разходи	-	6
Бранд АМС ЕООД – префактуриране на наем и режимни разходи	4	5
Джей Ей Кей Диджитал Сървисиз ЕООД – префактуриране на наем и режимни разходи	6	1
Бранд АМС ЕООД – абонамент работно време	2	2
Бранд Инс ЕООД – абонамент работно време	2	2
Джей Ай Кей ЕООД – абонамент работно време	-	2
Джей Ей Кей Диджитал Сървисиз ЕООД – абонамент работно време	2	2
Алекс Софрониев – наем на автомобил	-	2
Разходи от сделки със свързани лица		
Джей Ай Кей ЕООД за лихви по получен заем	(16)	(12)
Джей Ей Кей Диджитал Сървисиз ЕООД за лихви по получен заем	(6)	(4)
Алекс Софрониев – обновяване на сайт и разработка на нова технология	(73)	(18)

Задължения по сделки със свързани лица

Бележките на страници 6 до 32 са неразделна част от този финансов отчет. Всички суми са в хил. лв., освен ако не е посочено друго.

Получен кредит от Джей Ай Кей ЕООД - главница	271	271
Получен кредит от Джей Ай Кей ЕООД – лихви	35	18
Получен кредит от Джей Ей Кей Диджитал Сървисиз ЕООД - главница	100	100
Получен кредит от Джей Ей Кей Диджитал Сървисиз ЕООД - лихви	10	4

17. Финансов резултат

Финансовият резултат на Дружеството за 2023г. е загуба в размер на 256 х.лв. след ефекта от данъчни временни разлики. Дружеството не подлежи на облагане с корпоративен данък след данъчно преобразуване. То е признало отложен данъчен актив за реализираните загуби, защото има увереност, че ще реализира достатъчно печалби в рамките на следващите пет финансови години, за да реализира икономия от данък.

18. Действащо предприятие

Финансовият отчет е изготвен на принципа на действащо предприятие, който допуска че Дружеството ще може да изпълни задължителните условия за изплащане на банковите заеми, както и да реализира бъдещи печалби (бел.17).

Ръководството смята, че е нормално дружеството да реализира загуба в първите години от учредяването си, поради обстоятелството, че: 1) предвид естеството на дейността (създаване на високо технологични продукти), значителна част от привлечения ресурс се използва за възнаграждение на високо квалифициран персонал; 2) бизнесът няма аналог в България, а в световен мащаб са няколко фирми и в този смисъл разходите за представяне и популяризиране на продуктите на Биодит АД са значителни. Ръководството на Биодит АД е на мнение, че акционерите ще застанат при необходимост зад дружеството и ще го подкрепят с допълнителни вноски. То е уверено в бъдещото водещо място на компанията по отношение на пазарния дял при продажбата на биометрични устройства за контрол на достъп.

19. Събития след датата на баланса

Няма настъпили коригиращи събития след датата на съставяне на баланса.

20. Значими счетоводни политики на Биодит АД

Годишният финансов отчет за периода 01.01.2023г. – 31.12.2023., е изготвен съгласно изискванията на приложимите стандарти при спазване на следните принципи:

- ✓ действащо предприятие, т.е дружеството е способно да продължи своята дейност;
- ✓ текущо начисляване, т.е. приходите и разходите се признават към момента на възникването им, а не при паричното уреждане;

- ✓ принцип на съпоставимост между приходи и разходи;
- ✓ последователност на представянето, т.е. представянето и класификацията на статиите във финансовия отчет се запазва и през следващите периоди;
- ✓ същественост на информацията, т.е. всяка съществена статия се представя отделно във финансовия отчет;
- ✓ компенсиране на позиции само ако е разрешено със стандарт или представянето на информацията е по – ясно и разбираемо ;
- ✓ сравнителна информация се оповестява за предходен отчетен период.

Управление на риска

В хода на обичайната си стопанска дейност дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци. Общото управление на риска е фокусирано върху прогнозиране на резултатите от определени области на финансовите пазари за постигане на минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които биха могли да се отразят върху финансовите резултати. Финансовите рискове текущо се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, за да се определят адекватни цени на услугите на дружеството и на привлечения от него заеман капитал, както и да се оценят адекватно пазарните обстоятелства, правените от него инвестиции и формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Управлението на риска се осъществява текущо под прякото ръководство на изпълнителния директор и финансовите експерти на дружеството. По-долу са описани различните видове рискове, на които е изложено дружеството при осъществяване на търговските му операции, както и възприетият подход при управлението на тези рискове.

Пазарен риск

а. Валутен риск

Дружеството осъществява своите сделки основно на вътрешния и европейския пазар. То не е изложено на значителен валутен риск, защото почти всички негови операции и сделки са деноминирани в български лева и евро, а последното е с фиксиран курс спрямо лева по закон.

Дружеството осъществява основните си доставки в лева. Продажбите на услуги се осъществяват също в лева или легова равностойност на еврото. Дружеството не хеджира валутните си вземания и задължения.

б. Кредитен риск

Кредитният риск е рискът, че едната страна по финансовия инструмент може да причини финансова загуба на другата страна, като не успее да изплати задължението си.

Финансовите активи на дружеството са концентрирани в две групи: парични средства (в брой и по банкови сметки) и вземания и кредити. Предвид обстоятелството, че задълженията по кредита ще бъдат трансформирани в капитал, този риск не се отнася за дружеството като платец.

в. Ликвиден риск

Рискът, при който предприятието среща трудности да спазва задълженията по отношение на финансовите пасиви, уреждани с наличности или с друг финансов актив.

Ръководството провежда консервативна политика по управление на ликвидността, чрез която постоянно поддържа оптимален ликвиден запас парични средства и добра способност на финансиране на стопанската си дейност. Дружеството ползва и привлечени кредитни ресурси, като лихвите по търговски кредити са договорени да бъдат платени в края на периода заедно с главницата. За да контролира риска дружеството следи за плащане на нововъзникналите задължения.

Ръководството осъществява наблюдение и контрол върху фактическите и прогнозните парични потоци по периоди напред и поддържане на равновесие между матурирещите граници на активите и пасивите на дружеството. Текущо матурирещият и своевременното осъществяване на плащанията се следи от финансово-счетоводния отдел, като се поддържа ежедневна информация за наличните парични средства и предстоящите плащания.

Пари и парични еквиваленти

Дружеството разполага с пари, но не и с парични еквиваленти (финансови активи в оборотен портфейл) към 31 декември 2023 г. паричните средства се намират в банкови институции – 98% и едва 2% в брой. Рискът е диверсифициран като средствата са вложени в различни банки.

Материални запаси (МЗ)

Материалните запаси се отчитат по по-ниската от тяхната себестойност и нетна реализируема стойност. Влагането на материалните запаси е по метода „първа входяща-първа изходяща стойност“. В случая на произведена продукция и незавършено производство, себестойността включва подходящ дял от общопроизводствените разходи, базиран на нормалния оперативен капацитет. Стоково материалните запаси (СМЗ) при тяхното придобиване се оценяват по цена на придобиване и себестойност (продукция). При покупка на СМЗ цената на придобиване се формира от покупната цена, вносни мита, такси, разходи по доставка и други разходи, които допринасят за привеждането им във вид готов за използване, разходи направени във връзка с довеждането на СМЗ до мястото на ползването им в необходимото състояние.

Готовата продукция се оценява по себестойност. Всеки продукт има разработена продуктова карта за необходимото количество вложени материали, труд, амортизации и други разходи, калкулирани в себестойността.

МЗ се структурират по следния начин :

- а) *Материали* – необходими компоненти при асемблирането на биометрични устройства за контрол на достъп;
- б) *Стоки* – за препродажба в същия или преработен вид;

в) *Продукция* – различни видове устройства за контрол на достъп;
в) *Незавършено производство* – определя се към 31.12. на съответната година на база инвентаризация на незавършените продукти.

Имоти, машини, съоръжения

Първоначалната оценка на дълготрайните материални активи (ДМА) е по цена на придобиване, а оценката след първоначалното признаване – по цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и загуба от обезценка. Възприета честота на обезценка – към срока на изготвяне на годишния финансов отчет, при условие, че съществува индикация за обезценка. Праг на същественост на ДМА – 700 лева.

През 2023г. Дружеството направи промяна в счетоводната политика, относно полезния живот на активите, придобити от развойна дейност- опитните образци. Ръководното счита, че полезния живот на тези активи трябва да се промени от 10г на 15г.

Амортизацията на нетекущите амортизируеми активи е линейна, като полезният икономически живот в години е следния:

Категория на актива	Полезин живот живот на активите в години
Съоръжения	25
Машини,оборудване	3 г.-10 г.
Компютърна техника	4-10 г.
Опитни образци	15 г.
Обзавеждане и др.ДМА	7 г.
Автомобили	5- 10 г.
Други активи	5 г.

Начисляването на амортизацията започва от месеца следващ месеца на въвеждане на активите в употреба.

Начислените амортизации се отчитат като коректив за срока на ползване на актива на база линеен метод.

Последващи разходи, направени във връзка с нетекущите активи се капитализират в стойността, ако допринасят за увеличаване на изгодата от актива за повече от един отчетен период. В противен случай направените разходи се отчитат като текущи.

Към края на всеки отчетен период нетекущите материални и нематериални активи се тестват за обезценка.

Нематериални активи

Признаване и оценка

Нематериални активи, придобити от Дружеството, имащи определен полезен живот, са представени по цена на придобиване, намалена с натрупана амортизация и загуби от обезценки.

Последващи разходи

Последващи разходи се капитализират само когато увеличават бъдещата икономическа полза от специфичния актив, за който се отнасят. Всички останали разходи, включително разходи за вътрешно генерирани нематериални активи (клиентски листи, търговски марки, софтуерни решения и пр.) се признават като разход в момента на тяхното възникване.

Актив, който има неограничен полезен живот съгласно МСС 38 Нематериални активи., поради обстоятелството че се създава основен продукт, предмет на основната дейност не се амортизира. Същият се тества в края на годината за евентуална обезценка. Нематериалния актив остава такъв до момента, до който носи изгода на дружеството, съгласно МСС 38 Нематериални активи.

Полезният модел е защитен за двадесет години, като всяка година се плаща такса за поддръжка към Патентно ведомство.

Очакваните срокове на полезен живот на останалите нематериални активи са както следва:

• софтуер	2 – 5 години
• опитни образци	15 години
• други	4 – 5 години

Приходи

Приходите се оценяват по справедливата стойност на полученото или подлежащо на получаване плащане. Приходите от продажба на продукция и стоки се признават при наличие на следните условия:

- когато е вероятно предприятието да има икономическа изгода свързана със сделката;
- когато сумата на прихода може да бъде надеждно изчислена;
- когато направените разходи / или тези, които ще бъдат направени във връзка със сделката / могат да бъдат надеждно измерени;
- приходите от всяка сделка се признават едновременно с отчитането на извършените разходи за нея, спазвайки принципа на съпоставимост между приходите и разходите.

Приходът свързан със сделка по предоставяне на услуги, се признава, когато резултатът може надеждно да се оцени.

Дружеството прилага изискванията на МСФО 15 – Приходи от договори с клиенти:

Разходи по договора

Допълнителни разходи за постигане на договор

Предприятието признава като актив допълнителните разходи за постигането на договор с клиент, ако предприятието очаква да си възстанови тези разходи.

Допълнителните разходи за постигането на договор са разходите, които дадено предприятие понася за постигането на договор с клиент, които то не би понесло, ако договорот не беше факт (например комисиона за продажба).

Разходи за постигане на договор, които биха били понесени независимо дали договорот е бил сключен, се признават като разход в момента на тяхното възникване, освен в случаите, когато те са изрично начислени на клиента, независимо от това дали договорот е сключен.

Като практическа целесъобразна мярка, предприятието може да признае допълнителните разходи за постигане на договор като текущ разход, ако срокът на договора е сключен за една година, т.е. разходи за постигане на договор се капитализират и признават като актив само в случаите когато продължителността на договора е за повече от един отчетен период. Във всички останали случаи разходите се признават текущо, за да бъдат съпоставими с приходите.

Разходи за изпълнение на договор

Ако разходите, направени при изпълнението на договор с клиент, не попадат в обхвата на друг стандарт (например МСС 2 Материални запаси, МСС 16 Имоти, машини, съоръжения или МСС 38 Нематериални активи), предприятието признава актив от разходите, направени за изпълнение на договор, само ако тези разходи отговарят на всеки един от следните критерии:

а) разходите се отнасят пряко към даден договор или към очакван договор, който предприятието може да идентифицира конкретно (например разходи, свързани с услуги, които се предоставят при подновяване на съществуващ договор или разходи по проектирането на актив, който да бъде прехвърлен по силата на договор, който все още не е одобрен);

б) разходите създават или подобряват ресурсите на предприятието, които ще бъдат използвани за удовлетворяване в бъдеще (или за продължаване на удовлетворяването) на задължения за изпълнение; както и

в) очаква се разходите да бъдат възстановени.

За разходи, направени при изпълнението на договор с клиент, които попадат в обхвата на друг стандарт, предприятието отчита тези разходи в съответствие с тези други стандарти.

Разходите, които се отнасят пряко към договор (или конкретен очакван договор), обхващат следното:

а) преки разходи за труд (например заплати и възнаграждения на служителите, които предоставят обещаните услуги пряко на клиента);

б) преки разходи за материали (например консумативи, които се използват при предоставяне на обещаните услуги на клиента);

в) (изм. - Регламент (ЕО) № 2017/1986, ОВ L 291, 09/11/2017) разпределяне на разходи, които са пряко свързани с договора или с дейности по договора (например разходи за управление и контрол на договора, застраховане и амортизация на инструменти, оборудване и активи с право на ползване, използвани при изпълнението на договора);

г) разходи, които се начисляват изрично на клиента съгласно договора; както и

д) други разходи, които са направени само защото предприятието е сключило договора (например плащания на подизпълнители).

Предприятието признава следните разходи в момента, в който са направени:

а) общи и административни разходи (освен когато те са изрично начислени на клиента съгласно договора, в който случай предприятието прави оценка на тези разходи);

б) разходи за бракувани материали, труд или други ресурси за изпълнение на договора, които не са били отразени в цената на договора;

в) разходи, които са свързани с удовлетворени задължения за изпълнение (или частично удовлетворени задължения за изпълнение) в договора (т.е. разходи, които се отнасят за минали периоди); както и

г) разходи, за които дадено предприятие не може да разграничи дали разходите са свързани с неудовлетворени задължения за изпълнение, или с удовлетворени задължения за изпълнение (или частично удовлетворени задължения за изпълнение).

Амортизация и обезценка

Актив, признат в резултат на капитализирани разходи се амортизира на систематична база, която съответства на прехвърлянето към клиента на стоките или услугите, за които се отнася активът. Активът може да се отнася до стоки или услуги, които се прехвърлят съгласно конкретен очакван договор .

Предприятието актуализира амортизацията, за да отрази значителна промяна в очакванията на предприятието относно срока, в който стоките или услугите, за които се отнася активът, ще бъдат прехвърлени на клиента. Такава промяна се отчита като промяна в приблизителната счетоводна оценка в съответствие с *МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки*.

Предприятието признава загуба от обезценка в печалбата или загубата до степента, в която балансовата стойност на такъв актив превишава:

а) остатъчният размер на възнаграждението, което предприятието очаква да получи в замяна на стоките или услугите, за които се отнася активът; намален с

б) разходите, които са пряко свързани с предоставянето на тези стоки или услуги и които не са били признати като разходи .

Предприятието представя договора в отчета за финансовото състояние като актив по договор или пасив по договор в зависимост от връзката между дейността на предприятието и плащането от клиента. Предприятието представя отделно всяко безусловно право на възнаграждение като вземане.

Доходи на наети лица

Планове с дефинирани вноски

Задълженията за вноски в планове с дефинирани вноски включват вноските в държавни институции и в задължителни пенсионни фондове, управлявани от частни управляващи дружества, съгласно правните изисквания или индивидуален избор. Задълженията за превеждане на вноски по плановете с дефинирани вноски се признават като разходи, когато свързаните услуги се предоставят.

Краткосрочни доходи на наети лица

Задълженията за краткосрочните доходи на наети лица се отчитат като разход, когато свързаните с тях услуги се предоставят. Пасив се признава за сумата, която се очаква да бъде изплатена, ако Дружеството има правно или конструктивно задължение да заплати тази сума като резултат от минали услуги, предоставени от служител и задължението може да се оцени надеждно.

Ефекти от промени на валутни курсове

Сделките в чуждестранна валута, с изключение на тези за покупка и продажба, се вписват в левове, като към сумата на чуждестранната валута се прилага централния курс на БНБ към датата на сделката; закупената валута се оценява по курса на придобиване; продадената валута – по курса на продажбата. В годишния финансов отчет и в междинните отчети паричните позиции се оценяват по заключителен курс на БНБ. Непаричните валутни позиции – по курса към датата на сделката. Курсовите разлики се отчитат при промяна на валутния курс между датата на сделката и датата на разплащането и към датата на финансовия отчет. Честота на преоценка – на всеки месец и към датата на междинния, респ.годишния финансов отчет.

Финансове инструменти

Финансови инструменти: признаване

Дружеството класифицира финансовите активи в следните категории:

- а) финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата,
- б) финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход,
- в) финансови активи, оценявани по амортизирана стойност.

Финансовите пасиви се класифицират като:

- а) оценявани по амортизирана стойност;
- б) оценявани по справедлива стойност в печалбата (загубата).

Финансови активи и финансови пасиви – признаване и отписване

Дружеството първоначално признава финансовите инструменти когато предприятието стане страна по договора. Счетоводното отчитане е на датата на сделката, т.е. датата на търгуване.

Дружеството отписва финансов актив, когато договорните права за паричните потоци от актива са погасени, или Дружеството прехвърли правата за получаване на договорените парични потоци от финансовия актив в сделка, според която значителна част от всички рискове и изгоди от собствеността на финансовия актив са прехвърлени, или нито прехвърля, нито задържа значителна част от всички рискове и изгоди от собствеността и не запазва контрол над прехвърления актив. Всяко участие в такъв отписан финансов актив, което е създадено или задържано от Дружеството, се признава като отделен актив или пасив.

Дружеството отписва финансов пасив, когато неговите договорни задължения са изпълнени, или са отменени, или са изтекли.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата

Финансов актив се класифицира като отчитан по справедлива стойност в печалби и загуби, ако е държан за търгуване или е определен като такъв при първоначално признаване. Пряко свързаните разходи по сделката се признават в печалбата или загубата при възникване. Финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби, се оценяват по справедлива стойност и всички свързани промени, включително доходи от лихви или от дивиденди, се отчитат в печалбата или загубата.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход или по амортизирана стойност

Тези активи се признават първоначално по справедлива стойност плюс всички пряко свързани разходи по сделката. След първоначално признаване те се оценяват по амортизирана стойност, по метода на ефективния лихвен процент (дългови инструменти). Лихвата, изчислена по метода на ефективната лихва, валутните разлики и загубите от обезценка се признават в печалбата (загубата).

Печалбата (загубата) от *капиталов инструмент*, оценяван по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, се признава също в друг всеобхватен доход. Те не следва да се прехвърлят впоследствие в печалбата (загубата). Предприятието може да прехвърли печалбата или загубата в собствения капитал. Дивидентите от тези инвестиции се признават в печалбата (загубата), освен ако не представляват възстановяване на част от цената на инвестицията.

Пари и парични еквиваленти

В отчета за паричните потоци пари и парични еквиваленти включват банкови овъдрафти, които са платими при поискване и са неразделна част от управлението на паричните наличности на Дружеството.

Финансовите пасиви, след първоначално признаване се отчитат по:

- а) справедлива стойност в печалби и загуби, или
- б) по амортизирана стойност.

Пряко свързаните разходи по сделката на пасиви, отчитани по справедлива стойност се признават в печалбата или загубата при възникване. Печалбата или загубата от финансов пасив, отчитан по справедлива стойност в печалби и загуби, се признава по следния начин:

- ✓ сумата на промяната в справедливата стойност, която се дължи на промени, свързани с кредитния риск на този пасив, се представя в друг всеобхватен доход; и
- ✓ оставащата сума от промяната в справедливата стойност на пасива се представя в печалбата (загубата).

Другите финансови пасиви се признават първоначално по справедлива стойност, намалена с всички пряко свързани разходи по сделката. След първоначално признаване тези пасиви се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективния лихвен процент.

Акционерен капитал - Обикновени акции

Допълнителните разходи, пряко свързани с издаването на обикновените акции, нетно от данъчни ефекти, се признават като намаление на собствения капитал.

Финансовите инструменти посочени в баланса са : парични средства, вземания и задължения. Финансовите инструменти се отчитат по себестойност при първоначалното им признаване, която е справедливата стойност на платеното (при актив) или полученото (при пасив) за неговото възмездяване . Вземанията и задълженията са близки до фактурната стойност и когато са текущи се смята, че отговарят на справедливата стойност.

Дружеството не извършва счетоводство на хеджирането.

Обезценка на финансови инструменти

Обезценката на финансовите инструменти на Дружеството зависи от увеличаването на кредитния риск след първоначално признаване. Подходът включва три етапа:

Етап 1:

- Включва финансови инструменти, за които кредитния риск не се е увеличил значително. Признава се коректив за загуби в размер, равен на очакваните кредитни загуби за 12 месеца. Лихвата се начислява върху брутната балансова стойност.

Етап 2:

- Този етап включва инструменти, за които има значително увеличение на кредитния риск след първоначално признаване. Признава се коректив за загуби в размер, равен на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента. Лихвата също се начислява върху брутната балансова стойност.

Етап 3:

- Този етап включва финансови инструменти с кредитна обезценка, т.е. има обективни доказателства, че са обезценени. Признава се коректив за загуби в размер, равен на целия срок на инструмента. Лихва се начислява на база коригиран ефективен лихвен процент към амортизираната стойност при първоначално признаване (брутна балансова стойност минус коректив за обезценка).

Очакваните кредитни загуби се определят като среднопретеглена стойност на кредитните загуби, като за тегла служат съответните рискове от настъпване на неизпълнение.

Обезценка на други активи

Отчетните стойности на нефинансовите активи на Дружеството (различни от инвестиционни имоти, материални запаси и отсрочени данъчни активи) се преглеждат към всяка отчетна дата с цел да се определи дали има индикации за обезценка. В случай, че съществуват такива индикации, се прави приблизителна оценка на възстановимата стойност на актива. За нематериални активи с неопределен полезен живот, или които още не са готови за употреба, възстановимата стойност се определя на всяка година по едно и също време. Загуба от обезценка се признава в случай, че балансовата стойност на един актив или обект, генериращ парични потоци (ОГПП), превишава неговата възстановима стойност.

Възстановимата стойност на актив или ОГПП, е по-високата от неговата стойност в употреба и справедливата му стойност, намалена с разхода по продажба. При оценката на стойността в употреба, бъдещите парични потоци се дисконтират до сегашната им стойност, като се прилага дисконтов процент преди данъци, отразяващ текущите оценки за пазара, цената на парите във времето и риска специфичен за актива или за ОГПП. За целта на теста за обезценка, активи, които не могат да бъдат тествани индивидуално, се групират заедно в най-малката възможна група активи, генерираща парични постъпления от продължаваща употреба, които са в голяма степен независими от паричните постъпления от други активи или ОГПП.

Загуба от обезценка се възстановява само до такава степен, че балансовата стойност на актива не надвишава балансовата стойност, която би била определена, след приспадане на амортизация, ако загуба от обезценка не е била признавана.

Данъци върху дохода

Промените в стандарта, влезли в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г разясняват отчитането на отсрочени данъчни активи за нереализираните загуби от дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност. Дружеството няма загуби, реализирани от дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност в друт всеобхватен доход.

Данъкът върху печалбата за годината представлява текущи и отсрочени данъци. Данъкът върху

печалбата се признава в печалби и загуби, с изключение на този, отнасящ се за бизнес комбинации или за статии, които са признати директно в собствения капитал, или в друг всеобхватен доход.

Текущ данък

Текущият данък е очакваното данъчно задължение или вземане върху облагаемата печалба или загуба за годината, прилагайки данъчните ставки, влезли в сила, или по същество въведени към отчетната дата, и всички корекции за данъчни задължения или вземания за предходни години. Текущият данък включва също данъчни ефекти от дивиденди.

Отсрочен данък

Отсрочените данъци се изчисляват върху временните разлики между сумите на активите и пасивите, признати във финансовия отчет, и сумите използвани за данъчни цели. Отсрочен данък не се признава за:

- временни разлики от първоначално признаване на активи и пасиви при сделка, която не е бизнес комбинация и която не засяга печалби и загуби, нито за счетоводни, нито за данъчни цели;
- разлики, свързани с инвестиции в дъщерни предприятия и съвместно контролирани предприятия, доколкото е вероятно, че те няма да имат обратно проявление в обозримото бъдеще; и
- облагаеми временни разлики, възникващи от първоначално признаване на репутация.

Отсрочен данък се оценява по данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за временните разлики когато те се проявяват обратно, на базата на закони, които са в сила, или са въведени по същество към отчетната дата.

Актив по отсрочени данъци се начислява за неизползваните данъчни загуби, кредити и приспадащи се временни разлики, доколкото е вероятно бъдеща облагаема печалба да бъде налична, срещу която те да могат да бъдат използвани. Отсрочените данъчни активи се преглеждат към всяка отчетна дата и се намаляват доколкото не е вероятно повече бъдеща изгода да бъде реализирана.

Провизии

Провизиите се определят чрез дисконтиране на очакваните бъдещи парични потоци с лихвен процент преди данъци, който отразява текущата пазарна стойност на парите във времето и рисковете, специфични за задължението. Олихвяването на дисконтираната стойност се признава като финансов разход.

Гаранции

Провизиите за гаранции се признават, когато свързаните с тях продукти или услуги са продадени. Провизиите се базират на исторически данни за гаранциите и на претегляне на всички възможни случаи с вероятностите те да се случат.

21. Промени в стандартите и нови стандарти, които все още не са приложени

Някои нови стандарти, промени в стандарти и разяснения, одобрени за прилагане от ЕК, могат да бъдат по-рано приложени в годишния период, започващ на или след 1 януари 2020 и тяхното последващо прилагане е позволено. Въпреки това, тези промени в МСФО не са били по-рано приложени при изготвянето на този финансов отчет и Дружеството не планира да прилага тези стандарти по-рано.

през 2001 г., *Концептуалната рамка за финансово отчитане на СМСС от 2010 г.* или новата преработена *Концептуална рамка за финансово отчитане от 2018 г.*) или се посочва, че дефинициите в стандарта не се актуализират съобразно новите дефиниции в преработената Концептуална рамка.

Изменение на МСФО 16 – Отстъпки по наем в контекста на COVID-19

На 28.05.2020 г. СМСС публикува изменение на МСФО 16 *Лизинг* относно отстъпки по наем, свързани с COVID-19. С изменението се предоставя освобождаване на лизингополучателите от прилагането на насоките в МСФО 16 относно отчитането на изменение на лизинговите договори за отстъпки по наем, възникнали като пряка последица от пандемията от COVID-19. Като практически целесъобразна мярка лизингополучателят може да избере да не оценява дали отстъпката по наем, свързана с Covid-19 и предоставена от лизингодателя, е изменение на лизинговия договор. Лизингополучател, който направи този избор, отчита всяка промяна в лизинговите плащания, произтичаща от свързана с COVID-19 отстъпка по наем, по същия начин, по който би отчел промяната съгласно МСФО 16, ако промяната не е изменение (модификация) на лизинговия договор. Според СМСС изменението на МСФО 16 следва да се прилага за годишни отчетни периоди, започващи на или след 01.06.2020 г., но според чл. 2 на регламента за прилагането на изменението в ЕС датата на първоначално прилагане е 01.01.2020 г. Това изменение на МСФО 16 не оказва влияние върху финансовия отчет на Дружеството.

(б) Нови стандарти и изменени стандарти, които влизат в сила от по-късна дата

Изменение на МСФО 4 – Удължаване на срока на прилагане на временното освобождаване от МСФО 9

С изменението на МСФО 4 *Застрахователни договори* се променя фиксираната дата на изтичане на временното освобождаване в МСФО 4 от прилагането на МСФО 9 *Финансови инструменти* (като вместо МСФО 9 прилагат МСС 39 *Финансови инструменти: признаване и оценяване*), така че предприятията, които предимно извършват застрахователни дейности, възползвали се от тази възможност, ще прилагат МСФО 9 за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2023 г. заедно с новия МСФО 17 *Застрахователни договори*. Изменението влиза в сила от 01.01.2022 г. Изменението е прието за приложение в ЕС.

Изменения на МСФО 9, МСС 39, МСФО 7, МСФО 4 и МСФО 16 – Реформа на базовите лихвени проценти - Фаза 2

Измененията се отнасят до въпроси, които могат да засегнат финансовото отчитане *след* реформата на съществуващите базови лихвени проценти, включително замяната им с алтернативни базови лихвени проценти. През септември 2019 г. СМСС публикува свързано изменение на МСФО 9, МСС 39 и МСФО 7 в резултат на фаза 1 от проекта. Измененията от фаза 2 се прилагат само за промени, изисквани от реформата на лихвените проценти по отношение на финансовите инструменти и счетоводното отчитане на хеджирането. Счетоводното отчитане на хеджирането не следва да се прекратява единствено поради реформата на базовите лихвени проценти.

По отношение на финансови инструменти с плаващ лихвен процент, като практически целесъобразна мярка, се изисква предприятието да прилага пар. Б5.4.5 на МСФО 9, така че промяната в базата за определяне на договорните парични потоци се прилага в перспектива, като се преразглежда ефективният лихвен процент.

С изменението на МСФО 4 *Застрахователни договори* се изисква застрахователите, които прилагат временното освобождаване от МСФО 9, да прилагат изменението на МСФО 9 при отчитане на модификации, пряко изисквани от реформата на лихвените проценти.

МСФО 7 *Финансови инструменти: оповестяване* също е променен, като се изискват допълнителни оповестявания, които позволяват на потребителите да разберат естеството и степента на рисковете, произтичащи от реформата на базовите лихвени проценти, на които е изложено предприятието и как предприятието управлява тези рискове.

Лизингополучателите, като практически целесъобразна мярка, прилагат пар. 42 на МСФО 16 *Лизинг*, отчитайки промяната в базовия лихвен процент по отношение на променливи лизингови плащания като изменение на лизинговия договор. В резултат на това при преоценката на пасива по лизинга лизингополучателите следва да използват коригиран дисконтов процент, който отразява промяната в референтния лихвен процент.

Измененията на посочените стандарти влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2022 г., като се разрешава по-ранно прилагане. Измененията са приети за приложение в ЕС.

Изменение на МСФО 3 – Препратка към Концептуалната рамка

С изменението на МСФО 3 *Бизнес комбинации* е променена препратката към Концептуалната рамка за финансово отчитане от 2018 г. (вместо към Общите положения за изготвянето и представянето на финансови отчети), без да се променят съществено изискванията в стандарта. Изменението на МСФО 3 следва да се прилага за годишни отчетни периоди с начало на или след 01.01.2023 г., като се разрешава по-ранно прилагане, ако предприятието също прилага и останалите препратки към Концептуалната рамка, публикувани заедно с новата версия на рамката. Изменението все още не е прието за приложение в ЕС.

Изменение на МСС 16 – Постъпления преди предвидената употреба

С изменението на МСС 16 *Имоти машини и съоръжения* се забранява да се приспадат от цената на придобиване на даден имот, машини или съоръжение нетните парични постъпления от продажбата на произведените единици до привеждане на актива до местоположението и състоянието, необходимо, за да може да функционира по начина, предвиден от ръководството. Вместо това предприятието признава приходите от продажбата на такива единици и разходите за тяхното производство в печалбата или загубата. Изменението на МСС 16 следва да се прилага за годишни отчетни периоди с начало на или след 01.01.2023 г., като се разрешава по-ранно прилагане. Изменението все още не е прието за приложение в ЕС.

Изменение на МСС 37 – Обременяващи договори — Разходи за изпълнение на договор

С изменението на МСС 37 *Провизии, условни пасиви и условни активи* се уточнява, че „разходите (цената) за изпълнение“ на договор включват „разходите, които са пряко свързани с договора“. Разходите, които са пряко свързани с договора, могат да бъдат допълнителни разходи за изпълнението на този договор (например разходи на пряк труд, материали) или разпределение на други разходи, които са пряко свързани с изпълнението на договора (например разпределение на разходи за амортизация на актив от имоти, машини и съоръжения, използван за изпълнение на договора).

Изменението на МСС 37 следва да се прилага за годишни отчетни периоди с начало на или след 01.01.2023 г., като се разрешава по-ранно прилагане. Изменението все още не е прието за приложение в ЕС.

Годишни подобрения на МСФО:

Дружеството е приело следните нови стандарти, изменения и разяснения на МСФО, издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти и одобрени от ЕС, които са в сила за финансовия отчет на Дружеството за годишния период, започващ на 1 януари 2023 г., но нямат съществено влияние върху финансовите резултати или финансовото състояние на Дружеството:

- Изменения в МСС 1 Представяне на финансовите отчети, МСФО Изявления за приложение 2: Оповестяване на счетоводни политики, в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС;
- Изменения в МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки: Определение на счетоводни приблизителни оценки, в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС;
- Изменения в МСС 12 Данъци върху дохода: Отсрочени данъци свързани с активи и пасиви произтичащи от единични транзакции в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС;
- Изменения в МСС 12 Данъци върху дохода: Международна данъчна реформа - примерни правила от втори стълб, в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС

Към датата на одобрение на този финансов отчет са издадени някои нови стандарти, изменения и разяснения на съществуващите стандарти, но не са влезли в сила или не са приети от ЕС за финансовата година, започваща на 1 януари 2023 г., и не са били приложени по-рано от Дружеството. Не се очаква те да имат съществено влияние върху финансовите отчети на Дружеството. Ръководството очаква всички стандарти и изменения да бъдат приети в

счетоводната политика на Дружеството през първия период, започващ след датата на влизането им в сила. По-долу е даден списък с промените в стандартите:

- Изменения в МСС 1 Представяне на финансови отчети: Класификация на пасивите като текущи и нетекущи, в сила от 1 януари 2024 г., приети от ЕС; Изменения в МСС 1 Представяне на финансови отчети: Нетекущи пасиви, обвързани с финансови показатели, в сила от 1 януари 2024 г., приети от ЕС
- Изменения в МСФО 16 Лизинг: Задължение по лизинг при продажба и обратен лизинг в сила не по-рано от 1 януари 2024 г., приети от ЕС;
- Изменения в МСС 7 Отчет за паричните потоци и МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестявания: Споразумения за финансиране на доставчици, в сила от 1 януари 2024 г., все още не са приети от ЕС;
- Изменения в МСС 21 Ефекти от промените в обменните курсове: Липса на конвертируемост, в сила от 1 януари 2025 г., все още не са приети от ЕС.